

ISSANDAILMUMISE EHK KOLMEKUNINGAPÜHA

(Esimene lugemine Js60 ,1-6)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Tõuse ja näita valgust, Jeruusalemm, sest su valgus on saabunud, ning Issanda kirkus on koitnud Su üle. Sest pimedus katab maad ja pilkane pimedus rahvaid. Kuid Sinu üle saab Issand ilmuma ja Tema kirkus saab avalikuks. Rahvad tulevad Sinu valguse juurde ja kuningad su koiduhiilgusse. Tõsta oma silmad ja vaata ringi, kõik on kogunenud, sinu juurde saabunud. Sinu pojad on tulnud kaugelt, nad kannavad kätel su tütreid.

Siis avanevad su silmad nägema, siis lööd sa särama, su süda lööb ärevalt ja muutub avaraks. Sest sinu juurde voolavad kokku meretagused aarded ja sinu kätte koguneb rahvaste rikkus. Kaamelite hulk katab sind - Midjani ja Eefa dromedarid - nad kõik tulevad Seebast, kandes kulda ja viirukit, ning kuulutavad Issanda kiiduväärsust.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps72 ,1-2. 7-8. 10.11 R.11)

R: Issand Sind teenigu kõik rahvad.

Jumal, anna kuningale tarkust mõista kohut
ja oma õiglus kuningapojale,
et ta mõistaks Su rahvale õigust
ja oleks õiglane Sinu vaeste vastu.

R:

Tema päevil õitsevad õiglus ja rahu,
kuni kuu kaob ära.

Tema valitseb merest mereni,
Eufrati jõest kuni maailma ääreni.

R:

Tarsose ja saarte kuningad saatku kinke
Araabia ja Seeba kuningad toogu andameid.
Teda kummardagu kõik kuningad,
kõik rahvad teenigu Teda.

R:

Tema vabastab viletsa, kes kaebab,
vaese, kellel puudub abimees.

Säästab vaest ja viletsat,
päästab vaeste hinged.

R:

(Teine lugemine Ef3 ,2-3a.5-6)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast Efeslastele:

Vennad, te olete ehk kuulnud volitusest, mille ma Jumala armu läbi olen saanud ja mis mulle teie jaoks on antud, sest ilmutuse kaudu on Jumalariigi saladus mulle teatavaks tehtud. Seda pole avaldatud eelmistele põlvkondadele, kuid nüüd on see Vaimus apostlitele ja prohvetitele ilmutatud, et Jumal on heaks arvanud teha ka paganad evangeeliumi kaudu kaaspärijateks - ühe Ihu liikmeteks, kellel on osa töötusest Jeesuses Kristuses.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 2 ,2)

Halleluuja. Me nägime hommikumaal Issanda tähte ja tulime Teda kummardama. Halleluuja.

(Evangeelium Mt2 ,1-12)

Lugemine Püha Matteuse evangeeliumist:

Kui Jeesus sündis Petlemas, Juudamaal, kuningas Heroodese ajal, vaata, siis tulid targad hommikumaalt Jeruusalemma ja küsisid: "Kus on siin äsja juutide kuningas sündinud, sest me oleme näinud tema tähte hommikumaal ning oleme tulnud teda kummardama?"

Kui kuningas Herodes sellest kuulda sai, oli ta väga ehmunud ja kogu Jeruusalemm ühes temaga. Ta kutsus kokku kõik ülempreestrid ja seaduseõpetajad ning uuris nende käest, kus pidi Messias sündima. Ja need kostsid talle: "Petlemas Juudamaal, sest nii on prohvet kirja pannud: "Aga sina, Petlem, Juudamaal, pole sugugi väiksem Juuda linnade seas, sest sinust tuleb valitseja, kes valitseb minu rahvast Iisraeli"."

Siis kutsus Herodes targad salaja enda juurde ja uuris nende käest suure huviga, millal täht neile oli ilmunud, ning neid Petlema poole tee saates, ta ütles: "Minge ja uurige hoolega kõike seda, mis lapsukesse puutub, ning kui te ta leiateg, andke mulle teada, et minagi võiksin minna teda kummardama."

Kui targad olid olid kuninga ära kuulnud, asusid nad teele. Ja vaata - täht, mida nad olid hommikumaal näinud, juhtis nad sinna, kus lapsuke asus, ning jäi tema asupaiga kohale seisma. Aga tähte nähes oli neil suur rõõm ja nad läksid majja sisse ja nägid last ja tema ema Maarjat, ning nad langesid silmili ja kummardasid teda. Siis avasid nad oma aardelaekad ja tõid talle kingiks kulda, viirukit ja mürrit. Aga kui nad unes olid käsu saanud Heroodese juurde mitte tagasi minna, läksid nad teist teed tagasi oma maale.

See on Issanda Sõna

Sissejuhatus

"Oo mu Jumal, ma kahetsen, ja see teeb mulle tõepoolest südamest valu, et ma Sind olen solvanud, sest Sa oled kõrgeim hüve ja ma armastan Sind üle kõige. Ma otsustan Sinu jumaliku abiga kindlalt tulevikus mitte enam pattu teha ning eriti vältida otsest võimalust patule. Aamen."

Kena palve, kas pole, armsad õed ja vennad, mida ehk nii mõnigi mäletab lapsepõlve katekismusetunnist. See on mõeldud palvetamiseks pärast pihti ning kannab endas sajandivanust vagadusevaimu. Paraku sisaldab see vagadus endas ühte väikest probleemi - sõnasõnaline lubadus

"tulevikus mitte enam pattu teha" tähendaks sisuliselt inimese kerkimist inglismaa staatusesse. Nende puhul aga, kes maapealseteks ingliteks ei saa, viivad reaalse elu olukorrad varem või hiljem selle suurejoonelise töötuse murdmiseni, ning inimene peab tulema, silmad häbi täis, uuesti sedasama töötama, seekord aga endasse juba vähem uskudes. Niisugune nõiarõng põhjustab ajapikku vaimse korrumppeerumise.

Kahtlemata on "hea otsus" pärast pihti vajalik, kuid seda peab siiski tegema mitte üldise lubadusena, nagu laps, kes karistuse hirmus "lubab hakata heaks lapseks". Inimene peab kindlasti pidevalt tegelema oma pahede ja pattude väljaselgitamise ja väljajuurimisega, kuid üldist laadi vaga unistamise asemel peab ta pöörama tähelepanu oma konkreetsetele käitumis- ja iseloomuvigadele. Me loeme patutunnistuse.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, tänases evangeeliumis ilmuvad otsekui eikusilt Jeruusalemma kolm idamaa tarka või kuningat ning teatavad, et nad on järginud heledat tähte, mis tähistab juutide kuninga sündi. Kuidas võis see neil õnnestuda nii kaua aega tagasi, kui polnud veel olemas korralikke teidki, rääkimata täpsetest maakaartidest või GPS-süsteemile põhinevast pardanavigaatorist?

Juba ammustest aegadest orienteerusid meresõitjad planeetide ja tähtede järgi. Merekaardid ja tabelid, sekstant ja parallel-joonlaud olid neil aegadel hädavajalikud abivahendid. Põhjapoolkeral oli peamiseks orientiiriks Põhjanaan, lõunapoolkeral Lõunaristi tähtkuju, kuid asukoha määramine oli neil aegadel siiski ülimalt ebatäpne. Meremehed teadsid, et ilmakaarte asetuse mõistmine oli vaid murdosa õigele kursile asumisest.

Isegi tänapäevaste vahendite abil on pelgalt tähtede järgi asukoha määramine keeruline protsess, mis nõuab ikka veel vähemalt tund aega tööd - mõõtmisi ja arvutusi. Täpsus on väga oluline, sest kui kinnistähe kõrguse mõõtmisel on tehtud viga kasvõi üks kraad minuti peale, siis on asukoht miili või veel enama võrra valesti määratud. Arvutamise täpsus peab olema vähemalt viis kohta peale koma. Mida siis veel mõelda aegadest, kui polnud olemas aerofotode järgi koostatud kaarte, kui isegi ei teatud, et maakera on ümmargune, ning kardeti üle silmapiiri maailma äärelt alla kukkuda.

Samas ei otsinud inimesed kauges minevikus taevatähtedest üksnes ruumilisi pidepunkte, vaid uskusid ka, et neist saab välja lugeda inimeste saatust ja tulevikku. Paraku ei ole saatuse mõõtmiseks ja ennustamiseks siiani mingeid matemaatilisi põhinevaid abivahendeid välja mõeldud, pigem on ennustajad pidanud lootma heale õnnele. Maailmalõppu ja Jeesuse taastulemist on lubatud teatavasti juba vähemalt 150 korda, ilma et see oleks kordagi täide läinud. Sellepärast ongi ennustamine, mida omal ajal peeti ülimalt tarkuseks, muutnud tänapäeval meelelahutuseks, mida võib lugeda tasuta jagatavate ajalehtede viimaselt veerult ja mida mitte keegi enam ei usu, kuigi päris paljud siiski loevad.

Me ei tea, mida need hommikumaa targad seespidi tundsid, kui nad silmasid taevasse tõusnud heledat tähte ning asusid teele, et austada suurt kuningat, kelle sündimist see täht pidi kuulutama. Tarkuse all on mõistetud ebatavaliselt sügavat arusaamist looduse, elusolendite ja ühiskonna olemusest, erilisi teadmisi ja enamasti ka eeskujulikkust moraalselt põhiohjakut. Siiski peab tunnistama, et inimlikul tarkusel on piirid, inimlik tarkus on rohkem tehnilist laadi, nagu näiteks kuidas määrata oma asukoht, või kuidas luua kiiremad liiklusvahendid. Täpsemaks ennustamiseks jääb inimese

mõistusest ainuüksi väheseks - me ei oska siiani, kõigi oma tehniliste vahendite kaasabil, ennustada ette isegi ilma rohkem kui kahe-kolme päeva ulatuses, rääkimata ühiskonnas või majanduses toimuvatest muudatustest; seda enam võimetud oleksime me siis ette kuulutama Lunastaja sündi. Järelikult pidid need targad hommikumaalet saama mingi seesmise valgustuse, olema Jumalast endast inspireeritud, et näha nii abstraktsest märgist kui heleda tähe ilmumine taevalaotuses suure kuninga sünni ettekuulutust.

Sest pelgalt inimliku tarkuse pealt tuleviku ennustamine taandub paratamatult "oleviku ennustamiseks", s.t. eeldatakse, et olevikus tuntud protsessid kulgevad ka edasipidi samamoodi kui nad seni on kulgenud. Osaliselt nii lähebki, kuid paljud protsessid põrkuvad ootamatutele takistustele ja nende senine arengutempo aeglustub märgatavalt, samas tekivad uued protsessid, mille esilekerkimist ei osanud keegi oodata.

Näiteks kui arvestada sellega, et esimene lennuk tõusis õhku aastal [1903](#) ja esimene inimene lendas kosmosesse 1961, siis oleks aastaks 2000 pidanud inimene suutma lennata juba väljapoole meie päikesesüsteemi, teiste tähtede juurde. Paraku pole me senini jõudnud saata inimesi veel isegi mitte naaberplaneet Marsile. Või võtame teise näite: kui veel viiskümmend aastat tagasi arvati, et sajandivahetuseks saab maailmas olema 5 või 6 majasuurst superarvutit, siis ei osanud keegi ette näha, et selleks ajaks mahub arvuti taskusse ning neid leidub arenenud riikides peaaegu igas majapidamises mitu tükki. Ka tänapäevases mõistes superkompuutreid on kogu maailmas tuhandeid ja nad arenevad hirmuäratava kiirusega.

Armsad õed ja vennad, kahtlemata ei tohi me alahinnata inimlikku tarkust, seda tarkust on meil igapäevases elus vaja. Elu on aga palju keerulisem, töötused "mitte kunagi enam pattu teha" tavaliselt ei õnnestu, nii nagu ei õnnestu ka sirgjoones taevatähe suunas minemine. Kuid oma sisimas peame siiski otsima tõde, mis on ülem kui inimese mõistus, peame olema avatud Jumala kutsele, nagu need hommikumaa targad tänasest evangeeliumist. Keegi pole öelnud, et tõde peaks olema tingimata meeldiv ja selle leidmine kerge, kuid tõde otsimata on see elu üsna vähe väärt, või koguni täiesti mõttetu. Aamen.